

VYDEJTE SE NA VÝLET S KLASÁČKEM JEŘABINOVOU A MALINOVOU CESTOU NA ROZHLEDNU KRÁSNO

STRUČNÝ POPIS VÝLETU:

Romantická cesta po žluté turistické značce malebnou krajinou Slavkovského lesa.

DÉLKA TRASY:

3 km

OBTÍŽNOST:

Snadná a krátká trasa do mírného kopce přes louky a les pro všechny od 3 let věku. Výlet není možný podniknout s kočárkem. Na kole, pokud si troufáte přes louku, jet můžete. Psům se výlet bude líbit.

VÝCHOZÍ BOD VÝLETU:

Obec Krásno.

PARKOVÁNÍ:

Na parkovišti v obci Krásno buď za kostelem nebo na začátku obce u žluté značky.

OTEVÍRACÍ DOBA A VSTUPNÉ:

Rozhledna Krásno www.rozhledna-krasno.cz

Hornické muzeum Krásno www.omks.cz

MOŽNOST OBČERSTVENÍ:

V místě výletu nebudete mít příležitost si zakoupit občerstvení, a proto doporučujeme připravit si z kvalitních potravin vydatnou svačinu.

JEŘABINOVOU A MALINOVOU CESTOU NA ROZHLEDNU KRÁSNO

LEGENDA PRO RODIČE A POPIS TRASY:

Milí cestovatelé, říká se, že rozhledna Krásno je skutečně nejkrásnější rozhlednou u nás. Připomíná prý Babylonskou věž a je z ní krásný výhled do Karlovarského kraje. Většina lidí k ní dojde po pohodlné cestě od parkoviště, my, společně s Klasáčkem, však zvolíme cestu po žluté značce, která je romantičtější a hezčí. Pokud se vám bude chtít, můžete pak v obci navštívit i hornické muzeum, místní kostel a prohlédnout si starou dřevěnou zvonici.

DOPIS DĚTEM:

Ahoj, kluci a holky,

dnešní cesta za hádankou povede na nejkrásnější rozhlednu v Čechách. Dělá čest svému jménu – jmenuje se totiž Krásno.

Stejně jako k ostatním našim výletům jsme i k tomuto připravili originální mapu s vyznačenou trasou. Když půjdete správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly.

Město Krásno leží v nadmořské výšce okolo 700 m v malebné krajině Slavkovského lesa a je umístěno přímo ve středu tzv. lázeňského trojúhelníku, který tvoří města Karlovy Vary, Mariánské Lázně a Františkovy Lázně.

Zaparkujte, kdekoliv se vám to bude zdát vhodné, v okamžiku, kdy zahlédnete žlutou značku. Pokud jedete směrem od Sokolova, tak najdete parkoviště hned pár metrů za vjezdem do obce po pravé straně za potokem. Zde začíná naše putování a tady se také budeme ptát na naše první hádanky. Připraveni?

Zkuste najít kolem vás stromy jeřábu, kaštanu a také topolu. Dokážete je spočítat? Víte, jak se jmenuje plod jeřábu? Jeřabiny. Budeme si o nich dnes ještě hodně povídat, rotože nás budou provázet celou cestu.

Před vámi jsou dvě dopravní značky a pro vás také první písmenko do tajenky. Víte, co znamenají? Jedna je slepá ulice a druhá?

1. Doplněte: Zákaz ...

Pokračujeme po žluté...

První zmínka o Krásně je v kronice anglického kronikáře Bartholomea Angelica z roku 1241, kde autor pochvalně zmiňuje kvalitu českých rýžovišť. Ve starých českých pramenech najdeme pojmenování Ssenffeld, v novějších Krásno nad Lesy a v nedávné době Krásno nad Teplou.

V roce 1355 bylo Krásno povýšeno na město a byly mu uděleny horní svobody a práva pro doly a rýžoviště cínu. Stejně jako v Horním Slavkově se i v Krásně nacházely přední cínové doly v Evropě. Král Ferdinand I. povýšil majestátem 1. září 1547 Krásno na královské a horní město a zároveň mu udělil městský znak. Nicméně již koncem 16. století zažilo město první pokles produkce cínu. Přestože zaznamenala ještě několik vzrůstů, nastal zde v 19. století úpadek cínařství a začal rozvoj výroby porcelánu.

Vzpomenou si rodiče, jakou má cín chemickou značku? Sn – sannum...

Teď pozor – za můstkem přes potok žijí zástupci velmi užitečného hmyzu.

2. Kdo bydlí v malých domcích napravo za plotem?

Míjíme napravo hezký dům. Jeho pozemkem protéká potok a roste u něj maliní. My jsme šli trasu v létě, a to byl maliník plody přímo obsypaný. Nemusíte se na ně vrhat právě tady, budete mít ještě mnoho dalších příležitostí. :)

Jsou zde i krásné lopuchové listy. Můžete si je nasadit na hlavu, udělat si z nich čepičky a hrát si na lopuchové rytíře...

Než dojdeme k dalšímu domu, tomu okrovému, dopovídáme si ještě něco o městě.

V roce 1848 při požáru shořely s většinou města i veškeré památky, včetně kostela sv. Kateřiny. Po roce 1945, po odsunu německého obyvatelstva, nástupu komunismu a dočasném uzavření Slavkovského lesa kvůli zřízení vojenského prostoru, přišla další devastace obce. Počet obyvatel poklesl na čtvrtinu a počet domů na třetinu předválečného stavu. Ve 20. století se zde těžily kromě cínových i wolframové a uranové rudy a živce.

Nyní se však město může chlubit hornickým muzeem, které je součástí Krajského muzea Karlovarského kraje. Krásenské muzeum je situováno na místě historického cínového dolu Vilém založeného na žilném systému Gellnauer, který byl s řadou přerušení činný až do 90. let 20. století. V areálu dolu Vilém je zachována budova úpravny, objekt dílen, těžní věž a těžní budova, strojovna, vrátnice a stavba jedné z nejstarších trafostanic na našem území. Hlavní budova muzea, rekonstruovaná v letech 1994–1998, sloužila v 18. a v 19. století jako úpravna cínových rud. Takže když vám zbydou síly, určitě ho navštivte.

U okrového domu, který je porostlý přísavníkem, jsme se trochu báli. Nikde ani živáčka, ale za nízkým plotem dva velcí psi. Na plotu domu je napsáno PILA a za ním stojí strom, na kterém je kříž s ukřižovaným Ježíšem. Vidíte všechno?

3. Jak se jmenuje strom s křížem?

No, a za ním už začíná malinové obžerství, tak si ho užijte. :) A nejen malinové...

Pokud se blíží podzim, na jeřábech začínají zrát jeřabiny. Víte, že jich existuje až 80 druhů? Zbarvení plodů se pohybuje od světle oranžové po tmavě červenou. Jeřabiny voní po jablku a chutnají hořce a trpce. Chuťově nejpříjemnější je jeřáb ptačí, který poznáte podle vzpřímenějšího růstu a pilovitých konců listů. Plody se sbírají v říjnu až listopadu a rychle

se suší. Jeřabiny obsahují velké množství vitamínu C, kyselinu jablečnou, flavonoidy, železo, vápník a jód. Z jeřabin lze vyrobit pochoutky, ze kterých se budete olizovat až za ušima. Výborná je nejen jeřabinová marmeláda (nejlépe ve spojení s jablky a bezinkami), jeřabinový kompot a různé zavařeniny, ale také kandované jeřabiny nebo mošt. Ze sušených jeřabin si můžete uvařit čaj nebo je přidávat do moučnicků. Výborné jsou také k dochucení jablečného či hruškového kompotu, zvláštní chuť dodají i pečenému masu. Až se po nich budete poohlížet v obchodech, rozhodně dejte přednost těm, které mají značku bio. Biopotraviny jsou totiž produktem ekologického zemědělství. Plodiny nejsou zatížené průmyslovými hnojivy ani pesticidy a zvířata mají dostatek péče, krmiva i prostoru pro život. Výrobky tohoto typu jsou označeny logy (biozebra nebo biolist), která smí používat vždy jen ti producenti, kteří dodržují legislativní zásady ekologické produkce.

Pomalou se blížíme k nejdobrodružnější části cesty – louce, kde se pasou krávy s telaty. Louka je oplocena elektrickým ohradníkem, ale v jednu chvíli ho budeme muset přejít a sdílet s nimi asi 100 metrů prostoru. No, nebojte se, nic to není. Krávy se nás bály a utekly daleko za kopec, ale vy si dávejte pozor, abyste nešlápli do něčeho nepěkného...

Víte, jak se obecně říká těmto přežvýkavcům?

4. Jak se kravám, býkům a telatům říká souhrnně?

V současné době existuje mnoho vyšlechtěných plemen, která mají různé vlastnosti. Dle typu produkce se dělí na plemena masná, mléčná a kombinovaná. Tradičním českým kombinovaným plemenem je český strakatý skot, který tvoří v České republice asi polovinu veškeré populace skotu. Patří mezi přežvýkavce, který má žaludek složený ze čtyř částí - bachoru, čepce, knihy a slezu. Živí se rostlinnou stravou – trávou, senem, vojtěškou, obilím nebo jetelem. Tur domácí je chován zejména pro mléko a maso, eventuálně i tuk – lůj (využívaný dříve pro svícení, dnes pro výrobu mýdla) – a kůži.

Při sledování kraviček nezapomeňte sledovat také žlutou značku, která by nás měla dovést k rozhledně. Musíte jít směrem k lesu, kde hned na prvním stromě uvidíte 2 žluté trojúhelníky. Když se spletete, nic se neděje, když půjdete do kopce, rozhlednu během pěti minut objevíte tak jako tak. A tady je!

Krásné Krásno. :)

V roce 1932 byla dokončena první rozhledna v regionu Slavkovského lesa, rozhledna na vrchu Krudum, nedaleko obcí Třidomí a Hrušková. Obyvatelé obce Krásno se její stavbou nechali inspirovat a rozhodli se také vystavět nad svou obcí rozhlednu. Největším inspirátorem a propagátorem celé stavby byl krásenský rodák Alfréd Ruppert.

Samotný tvar věže navrhl sochař Willy Russ, který se nechal inspirovat orientálními stavbami, hlavně Babylonskou věží, které jej velmi okouzlovaly. Navrhl proto spirálovitý tvar s neobvyklým vnějším schodištěm. Architekt Fritz Hoffmann následně připravil projekt k výstavbě věže. Dalším důvodem k rozhodnutí začít se stavbou byla tehdejší všeobecná krize. Obec hodlala zmenšit její následky na zdejší obyvatele tím, že jim zajistí práci placenou z místní pokladny. Rozhledna byla vyprojektována jako 25 metrů vysoká stavba

s průměrem 11 metrů a měla celkem 120 schodů. Nacházela se na vrcholu kopce Krásenský vrch ve výši 777 metrů nad mořem.

No, a my na ni teď vylezeme. Kameny v zimě mohou klouzat a zídka je docela nízká, tak držte děti za tlapy... Kolik jste cestou spočítali mříží? A kdo byl nahoře první? Troufáte si odhadnout, kterým směrem leží Praha?

Jako vždy, i tento projekt musel být podložen finančními prostředky. Tehdy se o ně postarali hlavně samotní obyvatelé Krásna a jejich spolky. Všichni společně se dali do shánění peněz na dokončení stavby. Nakonec byly sehnány základní prostředky, a tak se roku 1933 mohlo začít se stavbou. Aby se co nejvíce ušetřilo, dovážel se veškerý materiál z těsného okolí, aby nebylo nutné vynakládat peníze za dopravu. Používaly se také ty nejjednodušší mechanismy a pomůcky, aby i toto bylo co nejlevnější. Přesto peníze vystačily pouze do října roku 1933. Poté musela být stavba pro nedostatek financí přerušena. Nastalo období dalších sbírek.

Pokud jste se dostatečně pokochali výhledem do kraje, s jehož orientací pomohly cedulky na vrcholu, pojdte si odpočinout dolů pod mohutný buk a přečíst si něco víc o této pozoruhodné stavbě, která by nikdy nevznikla bez nadšení místních obyvatel.

Děti jistě využijí větví stromů a budou si hrát na loupežníky a cirkusáky. :)

Do června roku 1934 se podařilo sehnat další peníze, takže se mohlo se stavbou pokračovat. Dne 23. června roku 1935 byla rozhledna slavnostně otevřena. Samotná sláva rozhledny však trvala jen do konce války v roce 1945. Avšak i za tak krátkou dobu si získala velikou popularitu nejen v oblasti Slavkovského lesa, ale stala se vyhledávaným cílem mnoha turistů z celého Československa. Během období německé okupace přejmenovali místní obyvatelé rozhlednu na Adolf Hitlerwarte. S nástupem nového režimu v Československu přišel absolutní nezáměr o rozhledny nejen ve Slavkovském lese, ale v celém státě. Ke všem podobným historickým objektům se státní orgány chovaly velice macešsky a nezajišťovaly ani základní údržbu. Rozhledna proto rychle chátrala. Netrvalo dlouho a výstup na ni začal být životu nebezpečný.

Na naučné tabuli vidíte znak města Krásno. A my se ptáme:

5. Který další nástroj kromě kladívek najdete v erbu?

Stav rozhledny dělal starost místnímu rodákovi Hartwigu Ruppertovi, příbuznému Alfréda Rupperta, iniciátora stavby rozhledny. Vytrvale oslovoval bývalé rodáky obce v Německu a také státní orgány, až se mu podařilo zajistit pro opravu rozhledny dostatečně vysoký obnos a inicioval její opravu. Celková oprava, která zahladila stopy po čtyřicetiletém období devastace památky, byla ukončena v červenci roku 1997. Stavba byla nejen dostatečně zpevněna, ale schodiště dostalo podstatně vyšší ochoz, než byl ten původní, který se během let téměř rozpadl. Na vrcholové plošině byly po obvodu umístěny keramické destičky s popisky výhledu na všechny světové strany. Ve stejném roce byla rozhledna slavnostně otevřena. Od té doby se stala významným výletním místem Slavkovského lesa. Několikrát se dokonce objevila na filmovém plátně.

V počátcích stavby rozhledny v roce 1934 vystavěl v těsném sousedství místní podnikatel Franz Herget výletní hostinec. Velice rychle si získal popularitu a výletníci v něm našli příjemné posezení při cestě k rozhledně. Bohužel po roce 1947 přestal být hostinec udržován a brzy poté byl stržen. Dnes najdeme na jeho místě pouze kamenné základy, ukryté ve vysoké trávě. Zkuste je najít...

A až je najdete, vydejte se zpátky dolů do obce. Tentokrát to můžete vzít po chodníčku z druhé strany. A protože nevíme, zda máte ještě sílu na to navštívit místní kostel a za ním schovanou dřevěnou zvoničku, nebo vás spíše zláká hornické muzeum, rozloučíme se s vámi už tady.

Copak? Jo aha, vám ještě chybí jedno políčko v tajence... Tak jdeme na to.

6. Jak se nazývá zdejší oblast – les?

To bylo lehoučké, že? Kdo že to na vás vykoukl z tajenky – přece jeden chlapík, který pomáhal smutnému princovi se zakletou princeznou. Třeba potkáte jeho kamarády na některém z našich dalších výletů. Šťastnou cestu a na shledanou!

Něco málo o hornickém muzeu:

V muzeu v Krásně uvidíte na rozloze 85 000 m² 13 budov a objektů. Ve stálé expozici se návštěvníci mohou dozvědět více o raně novověkém hornictví, historii těžby rud a uhlí, mineralogii a geologii. První muzeum v Krásně bylo založeno v roce 1937. Jeho sbírky však byly po 2. světové válce rozděleny. Menší část sbírek se pak stala součástí sbírek deponovaných na hradě v Lokti. Muzeum je situováno na místě historického cínového dolu Vilém založeného na žilném systému Gellnauer, který byl s řadou přerušení činný až do 80. let 20. století. Můžete zde navštívit ukázkovou štolu, expozici důlní dopravy, výstavu báňského záchranářství a jednu z nejstarších důlních trafostanic u nás. Od května do října je možné si vyzkoušet jízdu důlním vláčkem. Za povšimnutí stojí Dlouhá stoka – dílo, které zajišťovalo vodu pro pohon důlních strojů a umožňovalo dopravu dřeva nutného pro provoz dolů a hutí. Stavba byla zahájena v roce 1531 a dokončena v roce 1536. Vodní soustava se dále zdokonalovala, až ji tvořily kanály o délce 30 kilometrů napájené báňskými rybníky s celkovou plochou 7 hektarů. Stoka měla 14 stavidel, 35 mostů a průměrnou šíři necelé 2 m.

REKAPITULACE OTÁZEK DO KŘÍŽOVKY:

1. Doplňte: Zákaz ...
2. Kdo bydlí v domcích napravo za plotem?
3. Jak se jmenuje strom s křížem?
4. Jak se kravám, býkům a telatům říká souhrnně?
5. Který další nástroj kromě kladívek najdete v erbu?
6. Jak se nazývá zdejší oblast – les?

Věříme, že jste si cestu za naší tajenkou užili. Těšíme se, že vás na některém z našich Klasáčkových výletů zase někdy potkáme. Přejeme šťastný návrat domů!

Chcete se dozvědět **další zajímavosti** a informace o značkách kvality? Vše najdete na jednom místě zde:
www.akademiekvality.cz

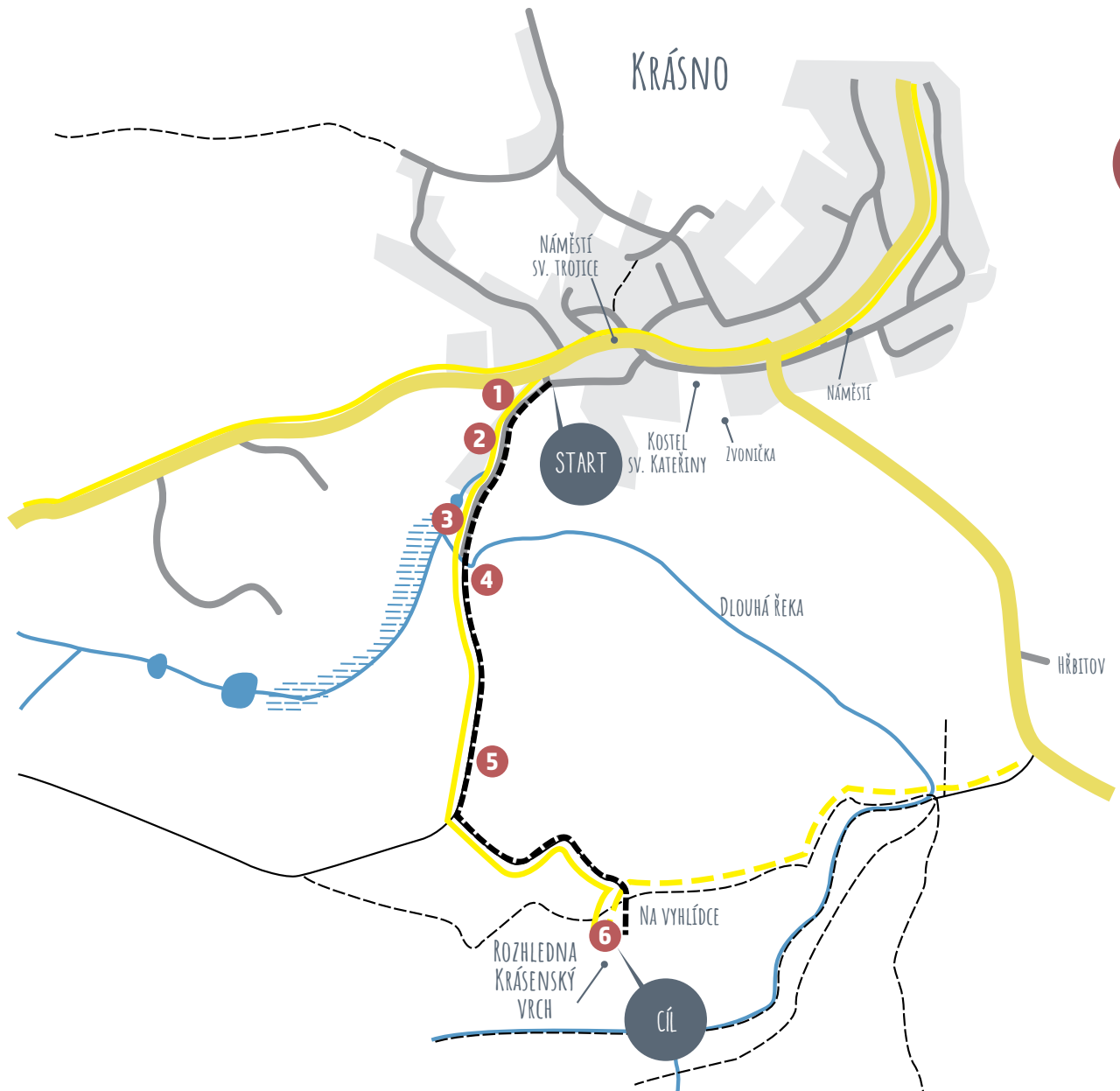

Recepty na doma i na výlety inspirované produkty značek kvality najdete zde:
www.akademiekvality.cz/recepty

Někdy je nutné zůstat doma v teple a pak se budou hodit **tipy, jak zabavit neposedné děti**. Zde najdete pracovní listy, fotonávody i další inspiraci pro malé i velké.
www.akademiekvality.cz/pospolu-u-stolu

JEŘABINOVOU A MALINOVOU CESTOU NA ROZHLEDNU KRÁSNO

JERABINOVOU A MALINOVOU CESTOU
NA ROZHLEDNU KRÁSNO

KŘÍŽOVKA

